

ΜΑΞΙΜΟΥ ΓΚΟΡΚΗ

## ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΕΣ ΦΩΝΕΣ

Στο περιβάλλον, μπρός στο παράθυρο της κάμαράς μου, σε μια γυμνή ακακία πηδούν από κλαδί σε κλαδί τα σπουργίτια και φλυαρούν αδιάκοπα, και στην άκρη των κεραμιδιών του γειτονικού σπιτιού καλοκάθεται μια σεβάσμια καρακάξα και κουνάει το κεφάλι της μ' αξιοπρέπεια. Ο θερμός, γεμάτος ήλιο άερας μου φέρνει κάθε άχρ και κάθε φωνή στη κάμαρά μου, και άκούω το νωθρό και σιγανό κελάρωμα του ποταμού, άκούω το γλυκό ψήθυρο των δέντρων, καταλαβαίνω για τι πράμα γουργουρίζουν τα περισσότερα πάνω στην κορνίζα του παραθύρου μου, και μαζί με τον άερα μπάνει και πλημμυρίζει την ψυχή μου της άνοιξης ή μουσική.

«Τσοίκ-τσιρίκ!» είπε ένας γέρο-σπούργιτας κοιτάζοντας τους συντρόφους του. «Φαίνεται πώς ξανάχουμε άνοιξη πάλι... δεν είχε άλήθεια; Τσοίκ-τσιρίκ!»

«Ναι-αι, ναι-αι» αποκρίθηκε ή καρακάξα σιρέφοντας φιλάρεσκα το λαιμό της.

Τό γνωρίζω πολύ καλά αυτό το φρόνιμο και χρησιό πουλί: μιλάει πάντοτε με πολύ λίγα λόγια και είναι σύμφωνη σε όλα. Από φυσικό της αδιάφορη, έχει πάρει στη ζωή και κάποια δέιλια, όπως οι περισσότερες καρακάξες. Στην κοινωνία παίρνει ή καρακάξα μου μια πολύ σεβαστή θέση, και κάθε χειμώνα συνηθίζει να διοργανώνει κανένα φιλανθρωπικό πανηγύρι για χάση των περισσότεριών.—Και αν και δείχνεται σάν ένας ελαφρόμυαλος λιμοκονιόρος και μάλιστα πολλές φορές κάνει πώς ένδοξιάζεται για κάθε λύτερη ιδέα, στο θάθος όμως είναι ένα πάρα πολύ πονηρό πουλί. Και ναι μεν πηδάει γύρω απ' την καρακάξα με μιά ένφραση θαύτατου σεβασμού, ξέρει όμως, μες στην ψυχή του, πολύ καλά τί σόι πράμα είναι αυτή και οι ιδέες της, και, πολλές φορές, είναι πρόθυμος να διηγηθεί γι' αυτήνε δυό, τρείς πειραχτικές ιστορίες. Στο μεταξύ, πάνω στην κορνίζα του παραθύρου, θεβαιώνει ένας νιός γοίτος μια νιά περισσότερα: «Θά πεθάνω, θά πεθάνω απ' την άπελλιοιά, αν δέ μ' αγαπήσεις κι' εσύ!»

«Ξέρετε δά, άξιότιμη Κυρία—οί σπίνι μ'ς ήρθαν... κιάλας!» έ είπεν άόρησε ό σπουργίτης τήν καρακάξα.

«Ναι—αι!»

«Ναι, μ'ς ήρθαν και χαλούν τον κόσμο, πετούν άπάνω, κάτω και φλυαρούν...» είναι φοβερά άνήσυχα πουλιά! Και οι μελισσοουργοί, ήρθαν κι' αυτοί από πίσω... όπως πάντοτε... χά χά χά. Χιές, ξέρετε, ρώτησα έτοι για γούστο έναν απ' αυτούς: «Ε, φίλε μου, πώς τα καλοπεράσατε στο ταξίδι;—Μου έδωσε μια τρομερά αντάδικη απάντηση... Αυτά τα πουλιά δεν έχουν κανένα σεβασμό για το θαμό, την επαγγελματική αξιοπρέπεια και την κοινωνική θέση εκείνου που μιλάει μαζί τους. Είμαι μολαταύτα ένας σπουργίτης της Άύλης, όμως...»

Έκείνη τή στιγμή πειάχτηκε, ξαφνικά, ένας νιός κόρακας από πίσω από τον καπνοδόχο, κι' έδωσε με κάπως χαμηλή φωνή την άναφορά του: «Αφού ά-

φικράστηκα, σύμφωνα με τα ύπηρεσιακά μου καθήκοντα, τίς όμιλίες όλων των πλασμάτων, που κατοικούν τον άερα, το νερό και τους κόρφους της γής, και παρατήρησα με προσοχή τα φερούματά τους, λαβαίνω την τιμή ν' αναφέρω, πώς οι λεγόμενοι σπίνι φλυαρούν για ό,τι μπορεί κανείς να φανταστεί, κι' έχουν το θράσος να έλπίζουν κάποιο ξανάνιωμα, λέει, στη Φύση.»

«Τσοίκ-τσιρίκ!» φώναξε ό σπουργίτης κοιτάζοντας άνήσυχα τον καταμηνητή. «Όμως ή καρακάξα κουνούσε καλόβολα το κεφάλι της.»

«Άνοιξη έχει γίνει κι' άλλοτε, και μάλιστα περισσότερες φορές από μιά», είπε ό σπουργίτης. «Κι' όσο για το ξανάνιωμα στη Φύση... ένα τέτοιο πράμα δεν μπορεί παρά να μ'ς είναι εύχάριστο... αν γίνει, βέβαια, με την έγκριση εκείνων των έξουσιών που είναι στη δικαιοδοσία τους.»

«Ναι—αι!» είπε ή καρακάξα και κοίταξε με συγκατάβαση το σπουργίτη.

«Στην πάρα πάνω άναφορά μου έχω ύποχρέωση να προσθέσω άκόμα κάτι,» ξακολούθησε ό κόρακας—«οί λεγόμενοι σπίνι παραπονέθηκαν πώς τα ρούακια, που πηγαίνουν για να ούσουν τή δίψα τους είναι, λέει, θλωμένα, και μάλιστα καμπόσοι απ' αυτούς τολμούν να πλέκουν όνειρα λευτεριάς...»

«Α, πάντοτε αυτό ήταν το ύοτημά τους!» είπε ό γέρο-σπούργιτας. Αυτό είναι άποτέλεσμα της νιότη των, κι' ούτε που είναι επικίνδυνο! Κι' εγώ ήμουν μια φορά νέος κι' έπλαθα... όνειρα για κείνη. Φυσικά πάντοτε ως ένα λογικό θαμό... «Όμως αυτά διάβηκαν τώρα πιά. Μια άλλη έ κείνη η θρέθηκε, που γι' αυτήν έκανα πιο ρεαλιστικά όνειρα... χέ χέ χέ... και, ξέρετε, πιο εύχάριστα, και πιο άπαραίτητα για ένα σπουργίτη... χέ χέ!»

«Χμ—χμ!» άκούστηκε ένα τερέτιομα με πολύ νόημα. Μες στα κλαδιά της ακακίας είχε κείνη τή στιγμή προβάλει ένας πύροουλας της Έπικρατειας—έχαιρέτησε κουνώντας το κεφάλι καταδεχτικά και μπήκε στη συζήτηση.

«Χμ—έ... δεν το παρατηρήσατε Κύριοί μου; Κάτι μορίζει ό άερας—χμ;»

«Άνοιξιάνικο άεράκι, έξοχάτα!» είπε ό σπουργίτης. «Όμως ή καρακάξα έγυρε το κεφάλι από τή μια μεριά κι' έβγαλε μια χαριτωμένη φωνή, που μοιαζε άπάνω κάτω με το βέλασμα προβάτου.»

«Χμ—ναι... Χιές που παίζαμε χαριά, και ό μεγάλος μπουφος της τιμής είχε τήν ίδια γνώμη... κάποια μυρουδιά άκουγόταν, έλεγε... Και γώ το άποκρίθηκα: Πάει καλά—θά προσέξουμε, θά μυριστούμε, θά εξετάσουμε. Αυτό ήταν δά το λογικό—χμ;»

«Πολύ σωστά, έξοχάτα—έντελώς λογικό», συμφώνησε ό γέρο-σπούργιτας με σεβασμό. «Πρέπει κανείς πάντοτε να περιμένει το τί θά γίνει, έξοχάτα. Ένα χρησιό και φρόνιμο πουλί περιμένει πάντοτε.»

Σε μια μεριά του περιβολίου, όπου είχε το χιόνι κιάλας λύσει, κατέβηκε απ' τον ούρανό ένας κορνοθάλας. Άνήσυχος πετούσε άπάνω κάτω και μουρμούριζε μόνος του:

«Και ή ροδανγή ούνει άπαλά με το χαμόγελό της τ' άστρα τ' ούρανού... Η νύχτα χλωμιάζει και τρεμουλιάζει, και το θαρό πέπλο της σκοτεινιάς σκορ-

πάει, σὺν τὸν πάγο σὶν ἥλιο. Πόσο ἀλαφρά και γλυκά ἀνασαίνει τὸ σιγῆος, γεμάτο ἐλπίδα, ἀγνάνια σὶν φῶς και τὴν ἐλευτεριά...»

«Καλὲ τί πολὺ εἶναι αὐτό;» ρώτησε ὁ πύρρουλας μισοκλείνοντας τὰ μάτια.

«Κορυδαλός, ἐξοχότατε», ἀποκρίθηκε μὲ ἀσθηρὸ τόνο ὁ κόρακας ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸν καπνοδόχο.

«Ἐνας ποιητής, ἐξοχότατε!» πρόδωσε ὁ σπουργίτης μὲ προθυμία.

Ἦ ὁ πύρρουλας ἐκοίταξε μὲ προσοχή, μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του, ἀπ' τὴν κορυφὴ ὡς τὰ νύχια τὸν ποιητὴ και πίπυσε:

«Πρ... τί σταγόνες πὸν εἶναι... τὸ θρωμόπουλο! Θαρρῶ πὸς μωρολογεῖται κάτι γιὰ τὸν ἥλιο και τὴ λευτεριά, ἔ;»

«Μάλιστα, ἐξοχότατε!» βεβαίωσε ὁ κόρακας. «Καταγίνεται νὰ ξυπνάει σὶν καρδιές τῶν νέων πουλιῶν ἀσθηρῆτες ἐλπίδες, ἐξοχότατε.»

«Μὰ αὐτὸ εἶναι οκαριαλῶδικο και... κουταμάρα!»

«Πολὸ σωσιῶ, ἐξοχότατε», ἔκανε ὁ γέρο-σπούργιτας—αὐτὸ εἶναι κουταμάρα! Ἦ λευτεριά, ἐξοχότατε, εἶνε ἕνα πράμα τόσο ἀμφίβολο, τόσο ἀκαθόριστο, και τί...»

«Κί ὅμως, ἀν δὲν κάνω λάθος, και οεῖς ὁ ἴδιος... δὲν ὑμνήσατε κάποτε τὴ λευτεριά;»

«Ναί—αι!» ἔκραξε ξάφρον ἡ καρακάξα.

Ἦ σπουργίτης ταραχίτηκε.

«Ναί, βέβαια, ἐξοχότατε, τὴν ὑμνησα κί ἐγὼ μιά φορά... ἀλλὰ τὸ ἔκανα σὲ περίσπαση, πὸν ξαλασφῶνει σημαντικὰ τὸ λάθος μου...»

«Ἄ, εἶσι... και ποιά ἦταν ἡ περίσπαση αὐτή;»

«Ἦταν ὕστερα ἀπὸ τὸ φαγί, ἐξοχότατε! Μὲς σὶνὸς καπνοῦ τοῦ κρασιοῦ... Ἄλλωστε ἀμέσως ἔβαλα σπουδαίους περιορισμούς, ἐξοχότατε!»

«Δηλαδή;»

«Ναί μὲν εἶπα σπγά: Ζήτω ἡ λευτεριά!—ὅμως ἀμέσως πρόδωσα: μέσα σὶν ὄρια τῆς νομιμότητας.»

Ἦ πύρρουλας ἔριξε μίαν ἐρωτηματικὴ ματιὰ σπ καρακάξα.

«Ναί—αι, ἐξοχότατε, αὐτὸ εἶναι ἀλήθειαν, εἶπε αὐτή.

«Σὺν σπουργίτης τῆς Ἀδλῆς πὸν εἶμαι, δὲ μὸς ἐπιτρέπεται νὰ καταγίνουμαι σοβαρά μὲ τὰ ζητήματα τῆς λευτεριάς, γιατί αὐτὰ τὰ ζητήματα δὲν εἶναι σπ δικαιοδοσία τοῦ τμήματος σπου ἔχω τὴν τιμὴ νὰ ὑπερρετώ...»

«Ναί—αι!» ξαναφῶραξε ἡ καρακάξα. Τῆς ἦταν ἐπελῶς ἀδιάφορο τὸ τί βεβαίωσε μὲ τὸ Ναί τῆς.

Ἦ ἀπὸ μακριὰ ὅμως ἀκονγύσανε τὸ κελάρωμα τοῦ ρυακιοῦ, και τὰ νερά του τραγουδοῦσαν σπγά τὸ τραγούδι γιὰ τὸν ποταμό, πὸν πῆγαιναν νὰ συναπαντήσουν, και γιὰ τὴ μελλούμενη ζωὴ τους:

«Τὰ πλατιά, γοργοτάξιδα κύματα του θὰ μᾶς πάρον και θὰ μᾶς πᾶνε πέρα σπ θάλασσα... Και οἱ πυρωμένες τοῦ ἡλιοῦ οἱ ἀχτίδες, θὰ μᾶς ὑψώσουν ἴσως πάλι σπν οὐρανό, κί ἀπ' τὸν οὐρανὸ θὰ ξανακατέβουμε κάτω σπ γῆ, σὺν δροσοσταλίδες δροσερὲς ἡ σὺν πούπουλα ἀπὸ χιόνι, ἡ σὺν δυνατὴ βροχὴ.»

Ἦ λαμπρὸς ἥλιος, ὁ γλυκὸς ἥλιος τῆς Ἄνοιξης χαμογελάει σπν κροσταλλένιο οὐρανό, και εἶναι σὲ χαμόγελο ἐνὸς θεοῦ, γεμάτου ἀπὸ ἀγάπη και φλογερὸ πῶθο δημιουργίας.

Ἦ μίαν ἄκρη τοῦ περιβολιοῦ, σπ κλαδιά ἐνὸς γέρικου φλαμουριοῦ κάθεται ἕνα κοπάδι ἀπὸ σπνῶν, κί ἕνας ἀπ' αὐτοὺς λέει σπν σπνιρόφους του, ὅλος ἐνθουσιασμός, τὸ τραγούδι τοῦ πουλιοῦ τῆς τρικυμιάς, πὸν κάπου τὸ εἶχε ἀκουσμένο...

Μεταφρ. Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

## ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Ἦ Ἄσπρος Ποιητὴς πεθαίνει μαζί μὲ τοὺς δύο λησιές. Γοραιομένοι κλαῖνε οἱ πιστοὶ σπν ἐκκλησιές και ὁ θρῆνος τους ἐκφράζεται μὲ τὴν εὐωδιά τῶν ἀνοιξιάτικων λουλουδιῶν, πὸν σ' ἕνα νεκρικὸ σύμβολο μαραίνονται, μὲ τὸ λυγρὸ πὸν σκορποῦν κ, ἐπιβάλλον οἱ καμπάνες...

Τρεῖς Ἄνθρωποι πεθαίνουν. Οἱ δύο ἀσθηματοῖ, ἀγνωστοὶ, γνωστοὶ μονάχα γιατί τοὺς δόξασε ἡ Δόξα Κεῖνου πὸν τὸν μειῶνον ὅσοι θὰ τὸν πιστεύουν... Θεὸς δὲ θὰ εἶχε πονέσει τὸν πόνο ὅπως δὲ θὰ τὸν εἶχε πονέσει ἡ μητέρα του σπν τὸν γέννησε... Κ' ἡ αἴγλη του εἶναι σπν ἀνθρώπινο δόξασθὸ του πόνου, σπν ὀδύνην προσπάθεια ὅλης τῆς ζωῆς και τοῦ θανάτου του πρὸς ἕνα ὑπεράνθρωπο ἀνθρώπινο δνερο... Θέλησε ἀπέραντα τὴν ἀπόλυτη χαρὰ νὰ χαρίσει, τὴ χαρὰ ὅπως τὴ φαντάσθηκε Κεῖνος...

Πεθαίνει μέσα σπν μελαγχολία τῆς ἀνοιξιάτικης μέρας μαζί μὲ τοὺς δύο λησιές πὸν ἀθάνατη τὴ μνήμη τους σφράγισε, τὴ μιά καταραμένη και τὴν ἄλλη ἀπαλοχαιδεμένη ἀπὸ τὴ συμπάθειά του...

Κί ὅμως... Στὸ στεγρὸ τραγικὸ σπασμό τῆς αγωνίας του ἴσως και σαρκαστικὸ ἕνα χαμόγελο ἀκόμα περισσότερο νὰ τὸν τωρᾶνθε. «Ὅταν κατάλαβε πὸς Κεῖνος πὸν πίστευε Πατέρα του τὸν ἐγκατέλειψε, ἡ δὲν ὑπάρχει, πὸς ὅλοι του ἐγκατέλειψαν γιατί αὐθάνθηκε ὅτι κανένας ποτε πονθερὰ τὸν ἄλλο ἀπαράλλαχτα δὲ νιώθει, σπν διαισθάνθηκε παρασκευασμένο εὐρεῖο κί ἔλας τὸ ἔργο του, ἀπραματοποίητο, ἀδύνατο τ' ὄνειρό του, σπν τ' ἀπαρνήθηκε, ἴσως νὰ περιφρόνησε τὸ λησιτὴ πὸν μετάνιωσε, και μὲ θαυμασμό νὰ φρόνησε τὸν ἄλλο. Ἦ ἴσως νὰ θάμασε Κεῖνον πὸν δὲ δειλίασε σπτε ὑπρσπὰ σπν θάνατο, σπτε σπν πὸν χειρότερη ἀπειλή, πὸν δὲ γοητεύθηκε ἀπὸ εὐκόλες ἀνασπασίμες ὑπόσπασες, κί ἀδιάφορο ποιά εἶταν ἡ Ζωὴ του, κατασπασφική, μύρη, τῆς ἔμεινε περῆφρα, ἀκλόνητα, μέσα σπν μαρτύριο, σπθεσὰ πιστός. Ἦθόνησε Κεῖνον πὸν δὲ δειλίασε.

Ἦ Ἄσπρος Ποιητὴς πεθαίνει μαζί μὲ τοὺς δύο λησιές.

5 τ' Ἀπρῖλη 1919.

ΑΛΚΗΣ ΘΥΓΛΟΣ

## ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

### ΤΑ «ΕΙΡΗΝΙΚΑ»

Ἦ ὅλα μισὰ κί ἀνάποδα και τίποτα τὰ δόκωρα...

Συγκακινὸς ὁ Παλαμᾶς τυπώνει τὰ «Παράκωρα».

Κ' ἕνας πολὸ παράκωρος πὸν τὸν ἀκούς και τρέμεις, φουρτίζει τὰ «Εἰρηνικά» κί ὡς λέγεται Πόλλυμης.

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ